

ਵਿਸ਼ਾ - ਸੂਚੀ		
1.1	ਜਾਣਪਛਾਣ	2
1.2	ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਲੋੜ	2
1.3	ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਖੇਤਰ	3
1.4	ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ.	3
1.5	ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ (EIA) ਅਧਿਐਨ	4
1.6	ਨੀਤੀ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਚਾਂਚਾ	4
1.7	ਬੇਸਲਾਈਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ	5
1.7.1	ਭੌਤਿਕ ਵਾਤਾਵਰਣ	5
1.7.2	ਜੀਵ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਾਤਾਵਰਣ	7
1.7.3	ਸਮਾਜਿਕ ਵਾਤਾਵਰਣ	7
1.8	ਜਨਤਕ ਪਰਸਪਰ ਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਸਲਾਹ	8
1.9	ਸੰਭਾਵੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵ	8
1.9.1	ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ	9
1.9.2	ਸ਼ੋਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ	9
1.9.3	ਜਲ ਸਰੋਤ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ	9
1.9.4	ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਸਰੋਤਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ	9
1.9.5	ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ	9
1.9.6	ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ	10
	ਵਿਕਲਪਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ	10
1.10	ਘਟਾਉਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਉਪਾਅ	10
1.11	ਘਟਾਉਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਉਪਾਅ	10
1.12	ਸੰਸਥਾਗਤ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨਿਗਰਾਨੀ ਯੋਜਨਾ	10
1.13	ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਯੋਜਨਾ	11
1.14	ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ	11
1.15	ਸਿੱਟਾ	15

ਟੇਬਲਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਸਾਰਣੀ 1 ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਸਥਾਨ

..... 3
ਸਾਰਣੀ 2: ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਜਨਸੰਖਿਆ

ਸਾਰਣੀ 3: ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ

1.1 ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇਅ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (NHAI) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਮਾਰਗਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੜਕੀ ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਰਾਜਮਾਰਗ ਮੰਤਰਾਲੇ (MoRTH) ਦੀ ਨੇਡਲ ਏਜੰਸੀ ਹੈ। NHAI ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਰਣਨੀਤਕ ਨੀਤੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਅਤੇ ਲਾਗਤ-ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਮਾਰਗ ਨੈੱਟਵਰਕ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਕਰਨਾ ਹੈ। NHAI ਭਾਰਤਮਾਲਾ ਪਰਿਯੋਜਨਾ (ਲਾਟ-9/ਪੈਕੇਜ-1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਢੇਆ-ਢੁਆਈ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰਥਿਕ ਗਲਿਆਰਿਆਂ, ਅੰਤਰ ਕੋਰੀਡੋਰਾਂ ਅਤੇ ਫੀਡਰ ਰੂਟਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਨੇਡਲ ਅਥਾਰਟੀ/ਪ੍ਰੋਪੋਜੈਕਟ ਹੈ।

ਨਵੀਂ ਅਲਾਈਨਮੈਂਟ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹਾਈਵੇਅ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਫ਼ਰ ਕਰਨ ਲਈ ਘੱਟ ਦੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹਾਈਵੇਅ 6 ਲੇਨਾਂ ਕੈਰੇਜਵੇਅ ਸੰਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗ੍ਰੀਨਫੀਲਡ ਅਲਾਈਨਮੈਂਟ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸ਼ਾਮਲੀ (ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ) ਵਿੱਚ ਗੋਗਵਾਨ ਜਲਾਲਪੁਰ (ਚ: 0+000) ਪਿੰਡ ਨੇੜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਾਦੇਪੁਰ ਪਿੰਡ (ਚ: 120+970) 'ਤੇ ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਆਰਓਡਬਲਯੂ 60 ਮੀਟਰ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।

1.2 ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਲੋੜ

ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹਾਈਵੇਅ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਕ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤਮਾਲਾ ਪਰਿਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇਅ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਗਲਿਆਰੇ ਵਜੋਂ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਕੀਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨੁਕਤੇ ਹਨ:

- ਮੌਜੂਦਾ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ

- 34000 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਧੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ
- ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ, ਤੱਟਵਰਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਆਦਿ ਨਾਲ ਬਿਹਤਰ ਸੰਪਰਕ।
- ਟਰੈਫਿਕ ਅਤੇ ਮਾਲ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਗ੍ਰੀਨਫੀਲਡ ਹਾਈਵੇਅ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਥਾਨਕ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਅਰਥਚਾਰਿਆਂ ਲਈ ਬਹੁ-ਗੁਣਾ ਲਾਭ ਹੋਣਗੇ:

- ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਸਬਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ
- ਮੋਟਰ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਮੋਟਰਾਈਜ਼ਡ ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਭਾੜੇ ਅਤੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਲਈ ਘੱਟ ਆਵਾਜਾਈ ਲਾਗਤ;
- ਸੜਕ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਨਾਲ ਸੜਕੀ ਨੈੱਟਵਰਕ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ;
- ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਰੋਡ ਵਿੱਚ ਆਵਾਜਾਈ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਵਾਲੀਅਮ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ;
- ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਮੌਕਿਆਂ/ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ;
- ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸੜਕ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਿੰਡਾਂ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ;
- ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪੇਂਡੂ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ;
- ਸੈਰ-ਸਪਾਟੇ ਨੂੰ ਵਧਾਓ
- ਖੇਤਰ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਵਣਜ, ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ, ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ

1.3 ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਖੇਤਰ

ਪਰਿਯੋਜਨਾ ਭਾਗ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲੀ ਅਤੇ ਸਹਾਰਨਪੁਰ ਜ਼ਿਲੇ, ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਕਰਨਾਲ, ਯਮੁਨਾਨਗਰ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਅਤੇ ਅੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਐੱਸ.ਏ.ਐੱਸ.ਨਗਰ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀ ਗਈ 120.970 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਬਾਈ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸਾਰਣੀ 1: ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਸਥਾਨ

ਸ. ਨੰ.	ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਨਾਮ	ਰਾਜ	ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਚੇਨੇਜ (ਕਿ.ਮੀ.)		ਲੰਬਾਈ (ਕਿ.ਮੀ.)
			ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੇ	ਅੰਤ	

1	ਸ਼ਾਮਲੀ	ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼	0+000	14+422	14.422
2	ਸਹਾਰਨਪੁਰ		14+422	47+668	33.246
3	ਕਰਨਾਲ	ਹਰਿਆਣਾ	47+668	55+037	7.369
4	ਯਮੁਨਾਨਗਰ		55+037	71+168	16.131
5	ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ		71+168	75+533	4.365
6	ਅੰਬਾਲਾ		75+533	108+450	32.917
7	ਐਸਏਐਸ ਨਗਰ	ਪੰਜਾਬ	108+450	111+800	3.35
8	ਅੰਬਾਲਾ	ਹਰਿਆਣਾ	111+800	120+970	9.17

1.4 ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ

ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇਜ਼ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (NHAI), ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਏਜੰਸੀ, ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਮਾਰਗਾਂ ਦੇ ਨੈਟਵਰਕ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਸੜਕੀ ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਰਾਜਮਾਰਗ ਮੰਤਰਾਲੇ (MoRTH), ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਨੇਡਲ ਏਜੰਸੀ ਹੈ। NHAI ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਰਣਨੀਤਕ ਨੀਤੀ ਫਰੇਮਵਰਕ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਗਲੋਬਲ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਮਾਰਗ ਨੈਟਵਰਕ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਂਬੱਧ ਅਤੇ ਲਾਗਤ-ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ।

NHAI ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਐਨ ਅਧੀਨ ਹਾਈਵੇਅ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਨੇਡਲ ਅਥਾਰਟੀ/ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਹੈ।

1.5 ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ (EIA) ਅਧਿਐਨ

EIA ਲਈ ਅਧਿਐਨ ਕਾਰਜਪ੍ਰਣਾਲੀ ਇੱਕ ਸਰਲ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੇਸਲਾਈਨ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਮਾਰਚ 2021 ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਪਛਾਣ ਦੇ ਆਧਾਰਲਾਈਨ ਡੇਟਾ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਡੇਟਾ ਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਛਾਣੇ ਗਏ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵੇਂ ਉਪਯੁਕਤ ਉਪਾਅ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

1.6 ਨੀਤੀ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਢਾਂਚਾ

ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ, NHAI ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਮਨਜ਼ੂਰੀਆਂ ਅਤੇ NOC ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ:

- EIA ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 2006 ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਸੇਧਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ MoEF&CC ਤੋਂ ਪੂਰਵ ਵਾਤਾਵਰਨ ਕਲੀਅਰੈਂਸ, ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਮਾਰਗ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੈ।

- ਜੰਗਲਾਤ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਲਈ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ। / ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ
- ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ, ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਐਕਟ 2013 ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੱਕਦਾਰ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿਓ।
- ਰੇਤ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਖੱਡਾਂ ਲਈ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ MoEF&CC / SEIAA ਤੋਂ ਪੂਰਵ ਵਾਤਾਵਰਨ ਕਲੀਅਰੈਂਸ, ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਲੋੜ ਹੋਵੇ
- ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਹਾਟ ਮਿਕਸ ਪਲਾਂਟ, ਡਬਲਯੂ.ਐੱਮ.ਐੱਮ., ਕਰੱਸਰ ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਨਿਰਮਾਣ ਪਲਾਂਟਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਏਅਰ ਐਂਡ ਵਾਟਰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ NOC ਅਤੇ ਸਹਿਮਤੀ
- PPCB ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ (ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਪਾਰ-ਸੀਮਾ ਆਵਾਜਾਈ) ਨਿਯਮ, 2016 ਦੇ ਤਹਿਤ NOC
- ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ PUC ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ
- ਸਿੰਚਾਈ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਪਾਣੀ ਕੱਢਣ ਲਈ ਐਨ.ਓ.ਸੀ
- ਕੈਂਪਾਂ ਅਤੇ ਪੈਦੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ
- ਉਸਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਂਪਾਂ ਅਤੇ ਪਲਾਂਟਾਂ ਦੇ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਖਾਕੇ ਲਈ ਨਿਗਰਾਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ / ਨਿਗਰਾਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ / ਅਥਾਰਟੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ
- ਨਿਰਮਾਣ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਨਿਗਰਾਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ / ਨਿਗਰਾਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ / ਅਥਾਰਟੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ
- ਨਿਰਮਾਣ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਲਣ ਅਤੇ ਲੁਬਰੀਕੈਂਟਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਦਸਿਆਂ ਲਈ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਐਕਸ਼ਨ ਪਲਾਨ ਲਈ ਨਿਗਰਾਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ / ਨਿਗਰਾਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ / ਅਥਾਰਟੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ

1.7 ਬੇਸਲਾਈਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ

1.7.1 ਭੌਤਿਕ ਵਾਤਾਵਰਣ

ਜਲਵਾਯੂ ਵਿਗਿਆਨ

ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮੌਸਮ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੌਸਮੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਾਲ ਨੂੰ ਚਾਰ ਰੁੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗਰਮ ਮੌਸਮ ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਮਈ ਤੱਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਧੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਹੈ ਅਤੇ ਮਈ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਲ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਗਰਮ ਮਹੀਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗਰਮੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਗਰਮ ਹਵਾਵਾਂ ਚਲਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਯੂੜ ਦੇ ਤੂਫਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ। ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਪਮਾਨ 45°C ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੂੰ ਛੂਹ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੂਨ ਦੇ ਮੱਧ ਜਾਂ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੌਨਸੂਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਹੇਠਾਂ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਕਤੂਬਰ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ, ਸਰਦੀਆਂ ਦਾ ਮੌਸਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਮੌਸਮ ਬਹੁਤ ਸੁਹਾਵਣਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਵੰਬਰ ਅਤੇ ਦਸੰਬਰ ਸੁਹਾਵਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਰਾਤਾਂ ਠੰਡੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਟੈਂਪੇਰੇਚਰ

ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਲਾਈਨਮੈਂਟ 'ਸਾਦੇ' ਭੂਮੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ msl ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੀ ਉਚਾਈ ~240m ਤੋਂ ~288m ਤੱਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਟ੍ਰੈਚ ਦੀ ਔਸਤ ਉਚਾਈ msl ਤੋਂ ~250m ਹੈ।

ਮਿੱਟੀ

ਇਹ ਖੇਤਰ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਢਲਾਣ ਹੈ। ਇਹ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਅਮੀਰ ਦੇਮਟ ਮਿੱਟੀ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਮੈਦਾਨੀ ਇਲਾਕਾ ਹੈ। ਖਾਦਰ ਯਮੁਨਾ ਨਦੀ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਇਹ ਐਲੂਵੀਅਮ ਤਲਛਟ, ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਰੇਤ ਦੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਬਣੀ ਹੈ। ਸਿਲਟੀ ਦੇਮਟ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਯੋਗ ਅਤੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹੈ। ਨਦੀ ਦੇ ਕਿਨਾਰਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਲਕੀ ਅਤੇ ਰੇਤਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਕਠੋਰ ਹੋਈ ਇੱਕ ਉਤਪਾਦਕ ਲੂਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਯਮੁਨਾ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਉੱਚੇ ਕਿਨਾਰੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚੌੜਾਈ ਦੀ ਕਠੋਰ-ਦਲਦਲੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਇੱਕ ਪੱਟੀ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਉਪਜ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਯਮੁਨਾ ਖੱਦਰ ਹਲਕੇ ਦੇਮਟ ਨਾਲ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਰੇਤ ਅਤੇ ਰੇਹ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਹਲਕੀ ਭਰਪੂਰ ਦੇਮਟ ਜਾਂ ਰੇਤਲੀ ਦੇਮਟ ਮਿੱਟੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਚੌਥਾਈ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਰੌਸਲੀ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਨਾਮ ਨਾਲ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੇਤ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਮਿਸ਼ਰਣ ਵਾਲੀ ਹਲਕੀ ਨਾਜ਼ੁਕ ਮਿੱਟੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਨਰਮ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਤੱਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਬਰਾਬਰ ਸਹੂਲਤ ਨਾਲ ਉਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹਾਈਵੇਅ ਲਈ ਮਿੱਟੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ 9 ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਸਥਾਨਾਂ ਤੋਂ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਅੰਬੀਨਟ ਏਅਰ ਕੁਆਲਿਟੀ (AAQ)

ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਲਾਈਨਮੈਂਟ ਦੇ ਨਾਲ 10 (10) ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡੇ ਗਏ ਅੰਬੀਨਟ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਰੇ ਹਵਾ ਗੁਣਵੱਤਾ ਮਾਪਦੰਡ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ NAAQS ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਨ।

ਅੰਬੀਨਟ ਸ਼ੋਰ ਪੱਧਰ (ANL)

24 ਘੰਟਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਲਾਈਨਮੈਂਟ ਦੇ ਨਾਲ ਦਸ (10) ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦਿਨ ਅਤੇ ਰਾਤ ਦੇ ਸਮੇਂ Leq ਦੀ ਗਣਨਾ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਘੰਟਾਵਾਰ Leq ਮੁੱਲਾਂ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਚੌਲੇ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ Leq ਦਿਨ ਦਾ ਸਮਾਂ 48.4 ਤੋਂ 51.0 dB(A) ਅਤੇ Leq ਰਾਤ ਦਾ ਸਮਾਂ 38.4 ਤੋਂ 40.9 dB(A) ਤੱਕ ਬਦਲਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੇਰ ਪੱਧਰ ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਤਹ ਪਾਣੀ

ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਸਤਹੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਲਾਈਨਮੈਂਟ ਦੇ ਨਾਲ ਚਾਰ (4) ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸਤਹੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਰਿਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਸਤ੍ਹਾ ਦਾ ਪਾਣੀ 7.25 ਤੋਂ 7.54 ਤੱਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ pH ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ।

ਜ਼ਮੀਨੀ ਪਾਣੀ

ਸਥਾਨਕ ਆਬਾਦੀ ਲਈ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਲਾਈਨਮੈਂਟ ਦੇ ਨਾਲ ਚਾਰ (4) ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਨਮੂਨਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

1.7.2 ਜੀਵ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਾਤਾਵਰਣ

ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਖੇਤਰ

ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਲਾਈਨਮੈਂਟ ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਕ ਜਾਂ ਵਾਈਲਡਲਾਈਫ ਸੈਂਕਚੂਰੀ ਦੇ 10.0 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਡਿੱਗ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਵਾਈਲਡਲਾਈਫ (ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 1972 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਈਲਡਲਾਈਫ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜੰਗਲ ਖੇਤਰ

ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਲਗਭਗ 7.5 ਹੈਕਟੇਅਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜੰਗਲਾਤ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਮੋੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਲਾਈਨਮੈਂਟ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਨਹਿਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜੰਗਲ ਵਜੋਂ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਸਟ੍ਰਿਪ ਪਲਾਂਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜੰਗਲ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਡਾਇਵਰਸ਼ਨ ਜੰਗਲਾਤ ਸੰਭਾਲ ਐਕਟ 1980 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।

1.7.3 ਸਮਾਜਿਕ ਵਾਤਾਵਰਣ

ਜਨਗਣਨਾ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲੀ ਅਤੇ ਸਹਾਰਨਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ, ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਯਮੁਨਾ ਨਗਰ, ਕਰਨਾਲ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਅਤੇ ਅੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਐਸਏਐਸ ਨਗਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਜਨਸੰਖਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਇੱਕ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਨਗਣਨਾ 2011 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਬਾਦੀ 2,53,51,462 ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਘਣਤਾ 573/km² ਹੈ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਘਣਤਾ 829/km² ਦੇ ਨਾਲ 15,53,17,278 ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਘਣਤਾ 2,77,43,338 ਹੈ। 551/km² ਦਾ।

ਸਾਰਣੀ 2: ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਜਨਸੰਖਿਆ

ਸ. ਨੰ	ਰਾਜ	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ	ਆਬਾਦੀ 2011		
			ਵਿਅਕਤੀ	ਨਰ	ਔਰਤ
1.	ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼	ਸਹਾਰਨਪੁਰ	34,66,382	18,34,106	16,32,276
		ਸ਼ਾਮਲੀ	12,73,578	6,87,732	5,85,846
2.	ਹਰਿਆਣਾ	ਯਮੁਨਾ ਨਗਰ	12,14,205	6,46,718	5,67,487
		ਕਰਨਾਲ	15,05,324	7,97,712	7,07,612
		ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ	9,64,655	5,10,976	4,53,679
		ਅੰਬਾਲਾ	11,28,350	5,98,703	5,29,647
3.	ਪੰਜਾਬ	ਐਸਏਐਸ ਨਗਰ	9,94,628	5,29,253	4,65,375

1.8 ਜਨਤਕ ਗੱਲਬਾਤ ਅਤੇ ਸਲਾਹ

ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਜਨਤਕ ਗੱਲਬਾਤ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹਨਾਂ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਬੰਦੋਬਸਤ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਮਝੇ ਗਏ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪ੍ਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ ਸੀ।

1.9 ਸੰਭਾਵੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਪੜਾਵਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਲਈ ਘੱਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਉਪਾਅ ਇਸ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਪਦ-ਪ੍ਰਿੰਟ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਅਣਚਾਹੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਚੇਤੰਨ ਯਤਨ ਹਨ। ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਉਪਾਅ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਯਤਨ ਹਨ। ਉਹ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਹੀਟ ਆਈਲੈਂਡ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਰਨ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸੂਖਮ-ਜਲਵਾਯੂ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੱਚਾ ਖੇਤਰ ਪੱਕੀ ਸੜਕ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸੜਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤੋਂ ਜਲਵਾਯੂ

ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਬਨਸਪਤੀ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪੈਂਦੇ ਲਗਾਉਣ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

1.9.1 ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਨਿਰਮਾਣ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪੱਧਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਉਸਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਵੇਗਾ। CO ਦਾ ਪੱਧਰ ਵਧਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੱਧਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਰਹੇਗਾ।

1.9.2 ਸ਼ੋਰ ਦੇ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਸੜਕ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਹਨ ਦੀ ਘਣਤਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਕਾਰਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ੋਰ ਪੱਧਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਉਸਾਰੀ ਕੈਂਪ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 1000 ਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਬੰਦੋਬਸਤ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕੰਮ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉੱਚ ਸ਼ੋਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਰਮਾਣ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਅਸਥਾਈ ਸ਼ੋਰ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਬੰਧਤ ਹਵਾ ਅਤੇ ਸ਼ੋਰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈਵੇਅ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਐਵੇਨਿਊ ਪਲਾਂਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

1.9.3 ਜਲ ਸਰੋਤਾਂ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਤਹ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਸੰਭਵ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਲ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਭੌਤਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸਾਰੀ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਉਸਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ, ਤੇਲ, ਗਰੀਸ, ਬਾਲਣ ਅਤੇ ਪੇਂਟ ਦੇ ਫੈਲਣ ਕਾਰਨ ਜਲ ਸਰੋਤਾਂ ਵਿੱਚ ਗੰਦਗੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸੜਕ ਡਰੇਨਾਂ, ਛੱਪੜਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਵੱਡੀਆਂ ਨਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਛੱਪੜਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿਲਟ ਵਾੜ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਤੇਲ ਇੰਟਰਸੈਪਟਰ ਬਾਲਣ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹਨ।

1.9.4 ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਰੋਤਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਰਓਡਬਲਯੂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਰਖਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਾਈਕ੍ਰੋ ਈਕੋਸਿਸਟਮ ਦਾ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਐਵੇਨਿਊ ਪਲਾਂਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

1.9.5 ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੌਰਾਨ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸੜਕ ਲਈ ਕੱਟਾਂ ਅਤੇ ਭਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਢਾਂਚਿਆਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਆਦਿ ਕਾਰਨ ਟੈਂਪੋਰਰੀ ਬਦਲ ਜਾਵੇਗੀ। ਮਟੀਰੀਅਲ ਹੈਂਡਲਿੰਗ ਲਈ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਯਾਰਡ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮੌਜੂਦਾ ਟੈਂਪੋਰਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਬਦਲ ਦੇਵੇਗਾ। ਟੈਂਪੋਰਰੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਵੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਪ੍ਰੀਰਿਤ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਵੇਗੀ।

1.9.6 ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹਾਈਵੇਅ ਲਈ ਲਗਭਗ 824.285 ਹੈਕਟੇਅਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ

1.10 ਵਿਕਲਪਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

ਵਿਕਲਪਾਂ ਦੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਗ੍ਰੀਨਫੀਲਡ ਹਾਈਵੇਅ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੁਝ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮੁੱਦੇ ਹਨ, ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

1.11 ਘਟਾਉਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਉਪਾਅ

ਪਛਾਣੇ ਗਏ ਮਾੜੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਲਈ ਘੱਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਉਸਾਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਕੈਂਪ ਨੇੜੇ ਦੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 1000 ਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਟ ਮਿਕਸ ਪਲਾਂਟ, ਬੈਚਿੰਗ ਪਲਾਂਟ, ਆਦਿ ਵੀ ਬਸਤੀਆਂ ਤੋਂ 1000 ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੂਰ ਅਤੇ ਹਵਾ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੋਣਗੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਕਰਾਸ ਡਰੇਨੇਜ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਾਸ ਡਰੇਨੇਜ ਲਈ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਕਾਰਨ ਬਨਸਪਤੀ 'ਤੇ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ 1:10 ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਪੌਦੇ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਹਰੇਕ ਕੱਟੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰੁੱਖ ਲਈ 10 ਰੁੱਖ ਲਗਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸੁਹਜ ਸੁੰਦਰਤਾ ਅਤੇ ਛਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਗਵਾਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪੌਦੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸੜਕ ਦੇ ਨਾਲ ਢੁਕਵੀਂ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਬੂਟੇ ਪਾਲਣ ਅਤੇ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਲਾਗਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਬੂਟੇ ਜੰਗਲਾਤ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੁਹਜ ਸ਼ਾਸਤਰ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਲਵੇਗਾ। ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਉਪਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ROW ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਸਾਫ਼ ਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪੌਦੇ ਲਗਾਉਣਾ, ਜਲ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਸਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਸਿਲਟ ਵਾੜ, ਸਟੋਰੇਜ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਤੇਲ ਦੇ ਇੰਟਰਸੈਪਟਰਾਂ ਨੂੰ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਐਕਟ 2013 ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੱਕਦਾਰ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

1.12 ਸੰਸਥਾਗਤ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨਿਗਰਾਨੀ ਯੋਜਨਾ

ਨਿਵਾਰਨ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਠੇਕੇਦਾਰ/ਰਿਆਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਟੀਮ ਦੀ ਹੈ। ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਪੜਾਅ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਨਿਗਰਾਨੀ NHAI ਦੁਆਰਾ ਨਿਗਰਾਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ / ਨਿਗਰਾਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ / ਅਥਾਰਟੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਮਾਪਣ ਦੇ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਮਾਪਣ

ਲਈ, ਇੱਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਿਗਰਾਨੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਲਗਨ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸਫਲਤਾ ਦੀਆਂ ਕੁੰਜੀਆਂ ਹਨ।

1.13 ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਯੋਜਨਾ

ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਪੜਾਅ, ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਸਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਲਾਗਤ EMP ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਅਗਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

1.14 ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ

ਸਾਰਣੀ 3: ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼	ਪੜਾਅ	ਸੰਭਾਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵ	ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਉਪਾਅ
ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਾਤਾਵਰਣ			
ਟੈਂਪੇਰੇਚਰ	ਪੂਰਵ-ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ	<ul style="list-style-type: none"> ਸੜਕ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮਾਮੂਲੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮਾਮੂਲੀ ਹਨ, ਪਰ ਸਥਾਈ ਹਨ। 	<ul style="list-style-type: none"> Proper planning to keep the land reformation upto bare minimum No new quarry for the project
ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨ	ਪੂਰਵ-ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ	<ul style="list-style-type: none"> ਰੇਤ ਕੱਢਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੱਧਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ 	-
ਜਲਵਾਯੂ			
ਤਾਪਮਾਨ / ਮੀਂਹ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ / ਨਮੀ	ਪੂਰਵ-ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ	<ul style="list-style-type: none"> ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਦਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸੂਖਮ ਜਲਵਾਯੂ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ ਪੱਕੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਵਧਣ ਕਾਰਨ ਹੀਟ ਆਈਲੈਂਡ ਪ੍ਰਭਾਵ 	<ul style="list-style-type: none"> ਕੱਟੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ 1:10 ਰਾਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਬੂਟਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਐਂਵੇਨਿਊ ਪਲਾਂਟੇਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਦੇ ਨਾਲ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਕੋਰੀਡੋਰ ਦੇ ਸੂਖਮ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼	ਪੜਾਅ	ਸੰਭਾਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵ	ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਉਪਾਅ
		<ul style="list-style-type: none"> • ਘੱਟ ਸਥਾਨਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਛੋਟੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ 	
ਜ਼ਮੀਨ			
ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ	ਡਿਜ਼ਾਈਨ, ਪੂਰਵ-ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ	<ul style="list-style-type: none"> • ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ 	<ul style="list-style-type: none"> • LARR, 2013 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ
ਪ੍ਰੇਰਿਤ	ਪੂਰਵ-ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ	<ul style="list-style-type: none"> • ਭੂਮੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਪੈਟਰਨ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਤਬਦੀਲੀ 	<ul style="list-style-type: none"> • ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਫਰੇਮਵਰਕ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਮਿੱਟੀ			
ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਕਟੌਤੀ	ਪੂਰਵ-ਨਿਰਮਾਣ, ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ	<ul style="list-style-type: none"> • ਸੜਕ ਦੇ ਢਲਾਨ ਅਤੇ ਲੁੱਟ ਵਿੱਚ • ਖੁਦਾਈ ਕੀਤੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ 	<ul style="list-style-type: none"> • ਪਿਚਿੰਗ ਅਤੇ ਟਰਫਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਕੰਢਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ • ਖੁਦਾਈ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਪਾਣੀ ਦਾ ਛਿੜਕਾਅ
ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਗੰਦਗੀ	ਪੂਰਵ-ਨਿਰਮਾਣ, ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ	<ul style="list-style-type: none"> • ਸਕਾਰਫਾਈਡ ਬਿਟੂਮੇਨ ਵੇਸਟ • ਤੇਲ ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਲ ਦੇ ਛਿੱਟੇ • ਇਮਲਸ਼ਨ ਸਪ੍ਰੇਅਰ ਅਤੇ ਗਰਮ ਮਿਸ਼ਰਣ ਨੂੰ ਵਿਛਾਉਣਾ • ਗਰਮ ਮਿਸ਼ਰਣ ਅਤੇ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ • ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅਤੇ ਅਫਸਰਾਂ ਲਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਹੂਲਤਾਂ 	<ul style="list-style-type: none"> • ਖਤਰਨਾਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ (ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਪਾਰ-ਸੀਮਾ ਅੰਦੋਲਨ) ਨਿਯਮ, 2016 • ਤੇਲ ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਲ ਦੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਨਾਲ ਫੈਲਣ ਲਈ ਸਟੋਰੇਜ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤੇਲ ਇੰਟਰਸੈਪਟਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ • ਨਿਗਰਾਨ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾਣੀ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼	ਪੜਾਅ	ਸੰਭਾਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵ	ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਉਪਾਅ
			<ul style="list-style-type: none"> • ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸੈਪਟਿਕ ਟੈਂਕ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। •
ਪਾਣੀ			
ਜਲ ਸਰੋਤ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ	ਡਿਜ਼ਾਈਨ, ਪੂਰਵ-ਨਿਰਮਾਣ, ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ	<ul style="list-style-type: none"> • ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਰੀਚਾਰਜ ਦੀ ਕਮੀ • ਕੈਂਪ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਾਲਣ ਅਤੇ ਲੁਬਰੀਕੈਂਟਸ ਅਤੇ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਗੰਦਗੀ • ਸੜਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਕਾਰਨ ਸਤਹ ਪਾਣੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋਣਾ 	<ul style="list-style-type: none"> • ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਟੋਰੇਜ਼/ਕਟਾਈ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ • ਨਿਰਮਾਣ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਤੇਲ ਇੰਟਰਸੈਪਟਰ ਅਤੇ ਸੈਪਟਿਕ ਟੈਂਕ • ਖਤਰਨਾਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ (ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਪਾਰ-ਸੀਮਾ ਅੰਦੋਲਨ) ਨਿਯਮ, 2016 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ • ਸੜਕਾਂ ਤੋਂ ਰਨ-ਆਫ ਨੂੰ ਢੁਕਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੋੜਨ ਲਈ ਦੇਵੇਂ ਪਾਸੇ ਡਰੇਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ •
ਹਵਾ			
ਧੂੜ ਪੈਦਾ	ਪੂਰਵ-ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ	<ul style="list-style-type: none"> • ਉਪਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ, ਰੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਬਨਸਪਤੀ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ, ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਢੇਆ-ਢੁਆਈ 	<ul style="list-style-type: none"> • ਪਾਣੀ ਦਾ ਨਿਯਮਤ ਛਿੜਕਾਅ
ਗੈਸੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਕ	ਪੂਰਵ-ਨਿਰਮਾਣ, ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ	<ul style="list-style-type: none"> • ਹਾਟ ਮਿਕਸ ਪਲਾਂਟ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਵਾਹਨ ਸੰਚਾਲਨ 	<ul style="list-style-type: none"> • ਢੇਆ-ਢੁਆਈ ਅਤੇ ਸਟਾਕਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਵਧੀਆ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਢੱਕਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
ਅੰਬੀਨਟ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ	ਉਪਰੇਸ਼ਨ	<ul style="list-style-type: none"> • ਆਵਾਜਾਈ ਤੋਂ ਹਵਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ 	<ul style="list-style-type: none"> • ਹਾਟ ਮਿਕਸ ਪਲਾਂਟ ਨੇੜਲੇ ਬੰਦੋਬਸਤ ਤੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 1000 ਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਹੇਠਾਂ ਹਵਾ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।
ਰੇਲਾ			

ਵਿਸ਼ੇਸ਼	ਪੜਾਅ	ਸੰਭਾਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵ	ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਉਪਾਅ
ਪੂਰਵ-ਨਿਰਮਾਣ ਗਤੀਵਿਧੀ	ਪੂਰਵ-ਨਿਰਮਾਣ	• ਮਨੁੱਖ, ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ	• ਕੋਈ ਹਾਰਨ ਜ਼ੋਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਨਹੀਂ, ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਰੀਸੈਪਟਰਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਪੀਡ ਬ੍ਰੇਕਿਅਰ
ਉਸਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀ	ਉਸਾਰੀ	• ਲੇਬਰ ਕੈਂਪ, ਆਨਸਾਈਟ ਦਫਤਰ, ਸਟਾਕ ਯਾਰਡ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ ਪਲਾਂਟਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ	• ਕੈਂਪ ਬਸਤੀਆਂ ਤੋਂ 1000 ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੂਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।
ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਪੜਾਅ	ਉਪਰੇਸ਼ਨ	• ਹਾਟ ਮਿਕਸ ਪਲਾਂਟ, ਡੀਜ਼ਲ ਜਨਰੇਟਰ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਉੱਚ ਆਵਾਜ਼ ਵਾਲੇ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ।	• ਕੈਂਪਾਂ ਨੂੰ ਬਸਤੀਆਂ ਤੋਂ 1000 ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੂਰ ਹਵਾ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
ਈਕੋਲੋਜੀ			
ਫਲੋਰਾ	ਪੂਰਵ-ਉਸਾਰੀ, ਉਸਾਰੀ	• ਬਨਸਪਤੀ ਢੱਕਣ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ • ਲਗਭਗ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ. ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ 7966	• ਸਿਰਫ ਅਟੱਲ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ • 1:10 ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਬੂਟਾ
ਜੀਵ	ਪੂਰਵ-ਨਿਰਮਾਣ, ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ	• ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਕਾਰਨ ਕੀੜੇ-ਮਕੋੜੇ, ਏਵੀਅਨ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਥਣਧਾਰੀ ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ • ਐਕਸੀਡੈਂਟਲ ਰਨ ਓਵਰ	• ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਬੂਟਾ • ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੀਡ ਬ੍ਰੇਕਰ, ਸੰਕੇਤ ਅਤੇ ਸੀਮਾ •
ਸਮਾਜਿਕ			
ਸਮਾਜਿਕ ਵਾਤਾਵਰਣ	ਡਿਜ਼ਾਈਨ, ਪੂਰਵ-ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ	• ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ • CPR, ਧਾਰਮਿਕ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ	• LARR, 2013 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ • CPR, ਧਾਰਮਿਕ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਢੁਕਵੀਂ ਥਾਂ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨਾ
ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸੜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ			

ਵਿਸ਼ੇਸ਼	ਪੜਾਅ	ਸੰਭਾਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵ	ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਉਪਾਅ
ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ	<ul style="list-style-type: none"> ਪੂਰਵ-ਨਿਰਮਾਣ, ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ 	<ul style="list-style-type: none"> ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਮੇ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਸ ਨਾਲ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਵੈਕਟਰਾਂ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਫਾਈ ਸਮੱਸਿਆ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਹਵਾ ਅਤੇ ਸ਼ੋਰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਬੇਅਰਾਮੀ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਖਤਰੇ 	<ul style="list-style-type: none"> ਢੁਕਵੇਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੈਕੇਜ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬੇ ਦੇ ਤੇਜ਼ ਬੰਦੋਬਸਤ ਲਈ PAPs ਅਤੇ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨਾ। ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵੈਕਟਰ ਬੋਰਨ ਬਿਮਾਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਉਸਾਰੀ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਸੈਨੇਟਰੀ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ। ਕਾਰਜ ਬਲ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਨਿੱਜੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਕਰਨਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਈਅਰ ਪਲੱਗ, ਦਸਤਾਨੇ ਗਮਬੂਟ, ਅਤੇ ਮਾਸਕ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ। ਨਿਰਮਾਣ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਆਵਾਜਾਈ ਪ੍ਰਬੰਧਨ। ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਕੂਲ, ਹਸਪਤਾਲ, ਆਦਿ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੌਲੀ ਸਾਈਨ ਅਤੇ ਸਪੀਡ ਬ੍ਰੈਕੀਅਰ ਚਲਾਓ।

1.15 ਸਿੱਟਾ

ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ EIA ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਸਰਵੇਖਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ EIA ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਉਪਾਵਾਂ ਦੇ ਢੁਕਵੇਂ ਅਮਲ ਦੁਆਰਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੰਭਾਵੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰਿਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਲਾਗਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਣ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਪਾਰਕ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਲਿਆਏਗਾ। ਹਵਾ ਅਤੇ ਸ਼ੋਰ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਐਕਸਪੋਜਰ ਪੱਧਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਏਗਾ।

